

OKÉNKO

D O F A R N O S T I

VYDÁVÁ FARNOST SV. VÁCLAVA V LETOHRADĚ

Ročník XXX

Únor 2021

číslo 2

Svoboda

Nedržela jsem v zajetí nikoho
ani psa ani ptáka
nevěznila jsem člověka v zajetí lásky
ani ve vězení slova
vždyť vím
jak husté jsou jeho dráty
Proto volám Otevři
obklopily mě zdi
nemohu se dostat ani ze dne ani z noci
žádné slovo mi nechce otevřít dvířka
žádný člověk mi nemůže odstranit samotu
Vysvobod' mě
uvězni mě v srdci svého prostoru
přítul mě ke svým svalům
uzavři mě ve své dlani
chci být jenom zajatkyň Tvojí svobody

*Anna Kamińska
(překlad Xaver Halaš)*

Edith Stein

Obrátit se zády k realitě a zírat někam do budoucnosti, na trůn boží nebo na něco podobně odlehlého; a za tu cenu se zbavit té špinavé práce, vyhrabávat z denního smetí ten kousek lidské morálky, solidarity, účasti, bezprostřední povinnosti - nemohu si pomoci, ale tohle podle mně je ta pravá zrada kleriků.

Karel Čapek

Úvodem

Jan Rybář byl osvobozen od potřeb a slabosti těla. Zůstalo mu - a ještě narostlo - jeho veliké srdce. Dlouho jsme byli obdarováni jeho přátelstvím, životním svědectvím a jeho poznáním. Dál budeme čerpat povzbuzení a moudrost z knihy rozhovorů s Janem: „Deník venkovského faráře“ a knížek jeho fejetonů. Zůstáváme spoutaní pandemií, ale vydržíme. Naši předkové obstáli v těžší nepřízni. Máme své blízké, věnujeme se jim, vzděláváme se a jsme pohotovi k pomoci potřebným. Solidarita s nimi patří k naší kultuře. Svými dary pomáháme nuzným víc než velké firmy a bohatí politici, vysávající stát a dotace z EU a odstrkující potřebnější. Pěstujeme si „čich“ na lidi. Trump nám nevoněl dávno. O figurách scházejících se na tajných jednáních a mejdanech víme, že námi pohrdají. My máme úctu k těm, kteří obětavě slouží nemocným a potřebným. /v

TICHÉ VÝROČÍ

Před 100 lety 12. 1. 1921 se narodil PhDr. Dr. Felix Maria Davídek v Chrlících (dnes část Brna), významná postava katolického disentu. Už od mládí nesnášel katolické zápenictví. Ihned po svém kněžském svěcení 1945 zahájil intelektuální činnost, což se mu po únoru 1948 krutě vymstilo. Byl odsouzen na 24 let, z nichž 14 odseděl. Byl činný i ve vězení, čehož je níže podepsaný svědkem. Po propuštění v roce 1964 ve své činnosti pokračoval. Roku 1967 přijal tajně biskupské svěcení rukama biskupa Jana Blahy (viz Katalog Královéhradecké diecéze 2013, str. 116). Davídek nemluvil o reformách, ale konal. Odvážně, rozhodně, riskantně. Vysvětil desítky otců rodin na kněze, proti vůli svých spolupracovníků i 5 žen, jedna ještě žije (89). Stal se vůdčí osobností skryté církve u nás. Zemřel vyčerpáním roku 1988 v Brně. Po roce 1989 byl prohlašován za blázna a přes jistou snahu kardinálů Špidlíka i Duky bylo jeho stádečko rozprášeno. Bohužel, i v církvi nepřevažuje elita, ale průměr... (Literatura: Fiala-Hanuš „Skrytá církev“, CDK Brno 1999, Jančařík „Ty jsi kněz navěky“ Portál 2020).

Jan Rybář

Je-li můj život pouze průchod chrámem, kterým je příroda, hýřící kouzlem svým, pak díky vášni, již jsem doprovázen, hledaje stopy po tom Nejvyšším. Vždyť napájí mě, člověka, jenž hyne, hýřivý pramen, který nepomine.

Friedrich Hebbel

K RADOSTI, NEBO K PLÁČI?

Církev dovolila ženám ministrovat – až v r. 2021 po Kristu!

Jakou úctu jsme měli k našim maminkám? Jak jsme četli evangelium o Ježíši, bourajícím nesmyslné zdi mezi lidmi a posílajícím ženu samařskou k samaritánům a ženy od svého hrobu k učedníkům jako své apoštolky (vyslankyně)?

Křesťané významně přispěli ke kultivaci světa, ale už dlouho zaostáváme. V nespravedlivém patriarchálním světě jsou za námi v povýšeneckém vztahu k ženám už jen muslimové, pravoslavní a ortodoxní židé. I nenáboženský svět nás předběhl.

Nekontrolovali jsme Tradici Písmem. Tam je zakopaný pes. Vymstilo se nám to. Chytáme se za hlavu, že v církvi dlouhodobě docházelo ke zneužívání moci, majetku (přepychu a praní špinavých peněz), homosexuálnímu a pedofilnímu násilí - a ke krytí pachatelů a umlčování obětí.

Jiným jsme říkali: „Ježíš je cestou, pravdou a životem“, ale sami jsme si Ježíše drželi patřičně od těla.

Jeho slova nás mohou uzdravit i z této strašné rány, kterou jsme si sami přivodili.

„Zůstanete-li v mém slovu, jste opravdu mými učedníky. Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí.“ (J 8:31-32)

/pseudorybář

Obě strany konfliktu čtou tutéž Bibli a modlí se k témuž Bohu, a každá se přitom dovolává jeho pomoci, proti té druhé. *Ab. Lincoln*

Církev mluvila už dlouho. Nevymluvila se trochu? Církev ne, ale její mluvčí: kazatel-ské fráze, „nebeské nářečí“, kterým mluví i laici, jsou toho důkazem. Musíme si umět v pokorě říci, že někdy skutečně nevíme, co světu odpovědět. Nesmíme se divit, že nás neposlouchá: vždyť naši řeči už opravdu nerozumí. Potřebujeme možná hodně mlčení, ticha, aby v nás zrál slovo Boží. Nejsme ho možná tak plní, jak ho potřebuje tato bolavá doba...

Žijeme na tvrdém rozmezí. Na jedné straně cítíme, věříme, víme, že církev má slovo Boží, které je s to obnovit svět, vytvořit novou zemi a nové nebe. Na druhé straně zakoušíme trpkou skutečnost, že nás nikdo neposlouchá. Jako bychom byli tomuto světu zbyteční. Máme „vytřást prach z obuvi své“, máme svět ponechat jeho zkáze, zahrnout prokletím, emigrovat v ghetto? Ne. Tisíckrát ne. Když bude třeba, odmlčíme se, abychom byli plní Ducha Božího. Aby v nás slovo Boží bylo hojnější. Abychom se naučili novému jazyku. Mlčení je i časem vnitřní modlitby a setkání s Bohem.

Josef Zvěřina, 24.11. 1968

POTKAL JSEM ŘADU KRÁSNÝCH OSOBNOSTÍ, ALE JAN PATŘIL MEZI TY NEJLIDŠTĚJŠÍ

Jan Rybář, SJ, zesnul 14. ledna 2021, půl roku před dovršením devadesátin.

Potkal jsem řadu krásných osobností, ale Jan patřil mezi ty nejlidštější. U proroka Ezechiela čteme: „Dám vám nové srdce a do nitra vám vložím nového ducha. Odstráním z vašeho těla srdce kamenné a dám vám srdce z masa.“ (Ez 36:26)

Jak tato operace u Jana probíhala? Byl vychován v dělnické rodině v Brně v citlivosti k potřebným. Už za války ho maminka posílala (jako nenápadného malého školáka) s jídlem k Židům.

Od deseti let studoval na biskupském, později jezuitském gymnáziu. Tam se mu dostalo výborného základního vzdělání. Kdyby nebylo komunistů, byl by z něj později vysokoškolský učitel někde na zahraniční univerzitě. Místo toho se Jan v 50. letech ocitnul s jezuitskými novici v internačním táboře pro řeholníky, v PTP a na stavbě přehrady. V kriminále se setkal s významnými teology, jejichž názorům dal 2. Vatikánský koncil za pravdu. Vše bystře pozoroval a učil se rozpoznávat „velké brambory od malých“. „Někomu nepomůže ani kriminál“, řekl mu jeden zkušený řeholník, „je to jako když někdo spolkně skleněnou kuličku, jaká vejde, taková vyjde“.

Ve vězení jej na doporučení Josefa Zvěřiny tajně vysvětil na kněze biskup Otčenášek. Ale to nesměl nikdo vědět. Jan pak pracoval jako obyčejný dělník a tajně působil mezi lidmi. Skoro 40 let byl pod přísným do-

Věřím, že většina lidí žasne nad světem, který poznává. Věřím, že jen citlivý člověk přijme zprávu: Neznámý Autor vesmíru a lidstva chce být nazýván Otcem. Věřím, že Ježíš je Kristem – vyvoleným – aby nám zvěstoval pravdu o našem oslavení, tvrdě zaplacenou jeho životem. Věřím, že jeho smrt byla vrcholným úkonem lásky k nám. Věřím, že jeho zmrtvýchvstání je potvrzením skutečného Synovství Božího. Věřím v čisté mateřství jeho matky Marie, důkazu to, že je pravý člověk, náš Bratr. Věřím, že jeho Domov je i naším domovem. Tam nás vede z našeho exilu církev, společenství citlivých. Věřím, že náš porušitelný život vstupuje do neporušitelnosti pravé a věčné Radosti Života Otce i Syna. Amen.

To je moje osobní Krédo.

Jan Rybář

zorem Státní bezpečnosti. Společensky byl „nikým“, ale rozuměl lidem; nikdy nikoho nesoudil a nikdy se nad nikým nepovyšoval. Nikdy nebyl „důstojným pánem“, ani později neměl v církvi žádné postavení.

Za Pražského jara dva roky studoval v jezuitské koleji v Innsbrucku. Tam přednášeli koncilní teologové. Pak 17 let působil jako chudý kaplan na okraji Trutnova v Poříčí, v dělnickém předměstí s mnoha Romy. Věnoval se také starým sudetským Němcům žijících v Krkonoších, kteří nebyli po válce vyhnáni. Po převratu výborně působil 14 let jako farář v Rychnově nad Kněžnou, pak byl jako důchodce odsunut do Trutnova. Do konce života žil v paneláku jako oblíbený soused.

Jan neúnavně pracoval pro manželské páry a společenství „chlapů“, vedl duchovní cvičení, přednášel, doprovázel veliké množství lidí. Kniha rozhovorů Josefa Beránka s Janem Rybářem „Deník vesnického faráře“ zvištěla u čtenářů Katolického týdeníku v anketě Dobrá kniha. Řada knih jeho fejetonů je opětovně vydávána v nakladatelství Grantis v Ústí nad Orlicí.

Jan Rybář nemohl plně využít mnoha svých hriven, ale obstál jako Ježíšův učedník v lid-skosti, skromnosti, úsměvu, radosti ze života, přejčnosti a porozumění Bohu a lidem. Nikdy v něm nebyla ani špetka povýšenosti, farizeismu a klerikalismu. Uměl ocenit a pochválit vše dobré u druhých lidí.

Býval také dojatý lidskostí druhých (to u kněží a představených církve nebývá vidět). Nestavěl se do pozice „posledního“, ale nikdy neusiloval o kariéru a lesk úspěchu. To vše mu umožňovalo pravdivě pojmenovávat, co souzní s Ježíšovými názory, co opomíjíme a co děláme podle svého pokřiveného vkusu... S nadhledem, vtípem a životní moudrostí komentoval život církve. Na prvním místě byl však kritický sám k sobě.

Děkujeme Bohu, že jsme Jana znali; po mnoho let jsme byli obdarovávaní jeho přátelstvím. V neposlední řadě děkujeme paní

Zbožnému člověku je dobře na kolenou. Je si tam jistý, nemusí myslet. (Také je lehčeji ovladatelný.) Nemá odvalu vstát a jít Kristu do náruče. Vždyť je hříšník, musí být pokorný! Převládá v něm totiž nedůvěra až strach. Proto mu stačí Boží slitování, odpuštění. To je právě hlavní téma „tradiční mše“. Ona má blízko ke starozákonním obětem: my podáváme oběť – Ty nám dáváš odpuštění. Jenže – Bůh nabízí daleko víc než jen odpuštění (viz. Luk 15,22). Dejte pozor: Ježíš po celou dobu hlásání svého evangelia nikdy nepotřeboval slovo „oběť“. (Mat 9,13). My se však tímto slovem oháníme ustavičně. Jděte – řekl Ježíš, a my nejdemo (dál), naučte se, a my nechceme přemýšlet. Máme raději ten dávný zaběhnutý obětní výměnný provoz. Žijeme dosud starozákonně, 2000 let zpátky. Obětuje...

Další starozákonní nepřehlédnutelná záležitost: krev. „Bez prolití krve není opouštění.“ (Žid 9,22) Jenže už ten Starý Zákon je např. v Žalmech plný nekrvavého odpouštění: „Jeho milosrdenství ... je věčné ... sahá do nebes... je bez míry... trvá na věky...“ Odpuštění se Adamovi, Kainovi, Davidovi atd. Kristovu krev na Golgotě zavinili nepřátelé, v nitru plní ďábla. Tím ale jen umocnili vrcholný Ježíšův úkon lásky. (Jan 15,13). Kříž úžasně zpečetil Zvěstování. Bůh se dává – i přes tu událost Golgoty – daleko víc, než je možno chápat. Marnotratný syn a další Ježíšovi kajníci a kajnice v evangeliu dosáhli odpuštění i bez prolití krve. Tohle ovšem apoštol Pavel nezažil, neslyšel, nepoznal. Viděl se pouze dvakrát a krátce jen se třemi apoštolů. A ani nemohl pochopit; Starý Zákon, jak víme, cele ovlivnil jeho teologii. Tedy: Kristus nás svou smrtí oslavil, ne vykoupil. Z čeho by nás měl vykupovat, když nám přišel sdělit, že Bůh se nám dává navždy, naprosto a zdarma? *Jan Rybář*

Heleně Nekulové, která o Jana značný kus života pečovala.

Na životě a díle významných mužů mají jejich ženy nejméně poloviční podíl. Kdo vedle sebe nemá blízkého člověka, který mu dodává odvalu a je k němu kritický, tomu hrozí, že bude podivínem, přesvědčeným, že vše myslí a dělá dobře. Jan byl za tuto službu Heleně vděčný. Heleno, děkujeme Ti i za to, že jsi Jana v době koronaviru chránila před návštěvníky.

Nikdo neví, kolika lidem Jan pomohl, ani Jan to nevěděl, teď mu to Bůh zjevil. Děkujeme.

Václav Vacek

ZA JEDNÍM RYBÁŘEM S VELKÝM R

Jezuita Jan Rybář ve čtvrtek 14. ledna, skoro přesně ve věku 89,5 roku, náhle zemřel. Odešel tak jeden ze tří mušketýrů hradecké diecéze, spolu s Václavem Vackem a Josefem Kordíkem, katolických duchovních dlouhá léta působících v různých východočeských

farnostech, jejichž dosah byl ale mnohem větší, i když jsem přesvědčen, že ke škodě české církve stále příliš malý, než jak by si zasloužili. Tři velké kněžské osobnosti, které nepotřebují nosit kleriku ani kolárek právě proto, že Kristovo kněžství z nich vyzařuje přirozeně, spontánně, jde z podstaty jejich existence.

Nemá smysl znovu opakovat základní etapy jeho života, Václav Vacek je ve svém zamýšlení popsal a Rybářův životopisný medailon je i na stránkách Ústavu pro studium totalitních režimů. Spíše bych chtěl nabídnout zamýšlení nad některými aspekty jeho osobnosti.

Vzhledem k tomu, že se v našem hradeckém kostele Panny Marie neslouží o Velikonocích a Vánocích hlavní bohoslužby, protože jsou soustředěny do katedrály, vyhověl jsem už před patnácti lety pozvání tehdejšího správce Mariana, abych o hlavních svátcích pomohl zvládnout sváteční nápor ve farnostech Jan-ské Lázně, Svoboda nad Úpou, Horní Maršov, Horní Staré Město. Když už se člověk ocitl ve východních Krkonoších, nemohl minout místní legendu, která už v té době bydlela v paneláku na trutnovském sídlišti. Jenda byl vzrůstem malý velký muž, který dokonale klamal tělem. Na první pohled důchodce ze sídliště, venkovský kněz na odpočinku v pohraniční oblasti. Stačilo ale pár minut rozhovoru, aby si člověk uvědomil, že se jedná o mimořádně vzdělaného a vysoce inteligentního muže, který se navíc stále vzdělával, četl a udržoval si přehled o dění v církvi a teologii sledováním zahraničních časopisů.

Měl vynikající paměť. Na nic si nehrál, nepovyšoval se, přitom však měl přátele a respekt i mezi příslušníky starých šlechtických rodů či výsostných církevních intelektuálů, jako byl Antonín Mandl. Ke každému člověku navíc přistupoval s úctou a zájmem o jeho konkrétní osud.

Stejně jako byl skromný ohledně svého vzdělání, i v případě svého věznění a pronásledování v době komunismu zdůrazňoval, že těmi skutečnými hrdiny jsou lidé jako Jaroslav Vrbenský a především Růžena Vacková. Samostatnou kapitolou je jeho dvornost a galantnost právě vůči ženám. Jeho gesta jako líbání rukou, úklony a lichotivá slova by u kohokoli jiného působila přepjatě, hrane, ne však u Jana Rybáře. Právě kvůli jeho opravdovosti, věrohodnosti a lidskosti se k němu jako ke zpovědníkovi a duchovnímu rádcí utíkalo mnoho lidí, kteří by k jinému knězi nešli. Okolo jeho osobnosti a nedělních bohoslužeb v 11:00 v Mladých Bukách vznikl podobný fenomén jako Záběhlíce Bonaventury Boušeho v 70. letech minulého století. Jen mimoděk a postupně vycházelo během našich rozhovorů najevo, kolika lidem samozřejmě a obětavě pomohl, nebo jak díky prostředí, které s paní Helenou na faře v Rychnově vytvořili, dokázali zachránit jednoho kněze v tíživé životní situaci.

Vím, že některým lidem nevyhovovala jeho impulzivnost, otevřenost a zklamaly je jeho doporučení a rady. On si ale nehrál na duchovního vůdce, který říká druhým, co mají dělat. Nabízel svou perspektivu, zkušenou moudrost a měl odvahu vyslovit i ty touhy

druhých, kterých se dotýční sami báli. To se týká také jeho pokusů o neotřelé formulování pravd víry, kdy byl motivován výhradně snahou přiblížit současným jazykem a obrazy to, co znamená například eucharistie. Trpěl tím, jak církev není schopna poklad evangelia a Ježíšovy lásky zprostředkovat těm, kdo tolik touží po naději a smyslu. A měl též odvahu problémy otevřeně pojmenovávat a statečnost hledat nové cesty.

I v posledních letech jsme spolu několikrát byli na různých setkáních, jako byla Ekumenická setkávání s Biblií a uměním v Janských Lázních, kde jsem obdivoval, jakým zdrojem nakažlivé energie dobra dokáže pro druhé být. Ačkoli byl unavený a sužovaly ho různé zdravotní neduhy, jakmile byl mezi lidmi a mohl jim něco pozitivního sdělit, rozjel se jak atomový reaktor a my ostatní jsme vděčně přijímali.

Jsem přesvědčen, že Jan Rybář rozvinul své křesťanské pomazání na kněze, proroka a krále ve všech rozměrech, že byl nejen knězem, který dokázal druhé přivádět k Bohu a Boha k nim, že byl prorokem, kterého ocení plně až budoucnost, ale že byl i králem, dobrým a odpovědným králem těch, kdo se mu světili. Jsem přesvědčen, že drobný důchodce z trutnovského sídliště byl jednou z nekomplexnějších a nejinspirativnějších osobností české katolické církve druhé poloviny 20. století. Malý velký muž, který už teď obrovsky chybí.

*Tomáš Petráček,
katolický kněz a historik*

JEZUITA Z PANELÁKU

„Když jsem se dozvěděl, že bude obnovené nacisty zavřené velehradské gymnasium Tovaryšstva Ježíšova, hned jsem se přihlásil,“ vzpomíná v knižním rozhovoru, nazvaném Deník venkovského faráře, Jan Rybář. Tehdy mu bylo deset let a chtěl se stát knězem a jezuitou. Jeho rozhodnutí nezvklalo, ani když o pár let později komunisté řády zrušili a novice poslali do internace. Neodradila ho ani manuální práce na stavbách ani slídění Státní bezpečnosti.

14. ledna 2021 tento legendární jezuita odešel k Tomu, na koho celý život spoléhal.

Tím, jak se nám dal Bůh všanc, když se narodil ve chlévě, nám chtěl říct něco podstatného, podtrhuje Jan Rybář, a sice, že se ho nemusíme bát, nemusíme si ho držet od těla. Možná, že nakonec právě v tom, nakolik dokážeme důvěřovat Božím milosrdenství, se ukazuje, jak silná je naše víra. „Bůh nás stvořil k tomu, aby nás oslavil. Jsme vybráni, jsme stvoření k oslavě. Směřujeme k radosti.“

A Jan Rybář si vnitřní radost nenechal nikdy vzít. S humorem vzpomínal, jak pro překvapené studentky gymnázia po válce nebylo na

internátu místo, a museli spát na chodbě za jednoduchým závěsem. Mýt se mohli v teplé vodě jednou týdně. Což ovšem nebylo nic proti podmínkám v internaci či ve vězení ve Valdčicích. Rybář na ty dva roky v tvrdém vězení vzpomíná vděčně - tady mohl přijmout vytoužené kněžské svěcení, tady se setkal s nejlepšími českými a slovenskými teology. Tady se učil rozlišovat podstatné od nepodstatného, nezbytné od zbytečného. Tady také zažil nevybíravé nátlakové metody StB a časté nepřijemné kontroly, pátrající po literatuře či jen vlastních poznámkách. „Šťáry dělali pečlivě, a to nám ještě měsíc co měsíc každému roztahovali konečník, jestli tam něco neschováváme...“

V polovině šedesátých let se Rybář vrátil do civilu a opět do stavebnictví. Skládá z kabiny jeřábničky panely a většinu času tráví mezi dělníky a dělnicemi, až to přátelům, tajným jezuitům, nedá a jednoho dne se zeptají: „Jeníčku, tys šel po městě s takovými divnými ženskýma!“

Pro Jendu, jak mu přátelé nejčastěji říkali, bylo dělnické prostředí vítanou příležitostí, jak porozumět běžnému světu. Pocházel z řemeslnické rodiny z Bílovic a jako nadaný jedináček trávil čas mezi dospělými, často jezdili na půvabná poutní místa v okolí a jinak ležel v knihách. Na stavbách objevoval zvláštní svět lidí, kteří bydleli na svačárnách, pracovali celý život na směny, snadno uměli propít výplatu či se spokojit s partnerem na jednu noc.

Vlastně až během pražského jara se Jan Rybář mohl otevřeně hlásit ke svému kněžství a ke spolubratřím jezuitům. Mohl také na dva roky vycestovat na studia na teologickou fakultu v Innsbrucku. Delší studia mu zmařila nastupující normalizace. Mohl se však vrátit a zapojit do pastorační práce jako běžný kněz. Působil v Poříčí u Trutnova. Daleko od Prahy, v místě, kam chodilo do kostela nemnoho lidí, především starých sudetských Němců a Romů. Ovšem v místě žila i řada li-

dí, kteří sice nechodili pravidelně do kostela, ale na kus řeči s bystrým farářem si čas našli.

Životní teologie Jana Rybáře rostla v diskusích s výraznými kněžími ve Valdicích, z nichž mnozí měli za sebou zahraniční studium. Rostla v jeho vlastním studiu na jezuitské teologické fakultě v Innsbrucku a stejnou měrou právě v rozhovorech s lidmi, kteří nějak podvědomě hledali duchovní hodnoty. Díky jeho pozorovacímu talentu a umění přímočaře glosovat společenské dění se jeho myšlenky dostaly nejen k těm, s nimiž se stýkal, ale později po samotové revoluci i ke čtenářům radničních novin v Rychnově, ke čtenářům farních a jezuitských zpravodajů a dalších médií. A Jan Rybář umí být pěkně ostrý. Na adresu lidí z paneláků, kteří nevědí, proč by chodili do kostela, říká: „Nemají kde se setkávat, leda u popelnic, když vynášejí odpadky.“ Ovšem na adresu pánů farářů a věřících říká, že často jen opakují fráze a diví se, že druhé neosloví, když nemluví ze sebe. Z duše protivně mu bylo, když někdo v dobré víře okecával zjevně neudržitelné teze.

Má-li být nějaká nová evangelizace úspěšná, musíme vyjít vstříc lidem ze sídlišť, musíme dát všanc naše přesvědčení a pokusit se to, na čem stavíme, říkat vlastními slovy. A především - musíme vsadit na Boha milosrdného, na Boha, jehož spravedlnost se projevuje jeho věrností příslibu milosrdenství. „Na kříži Ježíš neplatí za naše hříchy (komu by platil?), platí láskou za naši nelásku.“

Říkal také, že evangelijní chudoba není stav nouze, ale citlivost k potřebám druhých. Tím se také řídil do posledních dní. Žil v panelákovém bytě s výhledem na Černou horu. Kliku si u něj podávali lidé bloudící a hledající, staří přátelé i spolubratři. Všechny nás přitahoval jeho humor, jeho nakažlivé přesvědčení, že je to v posledku Bůh, kdo touží po smíření s námi, kdo touží po tom, s námi obyčejnými lidmi tvořit budoucnost.

Josef Beránek, spoluautor knižního rozhovoru Deník venkovského faráře

KÁZÁNÍ Z ADVENTNÍ EKUMENICKÉ BOHOSLUŽBY

Bratři a sestry,

ten král, který již téměř vjíždí triumfálně do bran svého města vítán nadšeným jástem lidu, bude pro nás mít již navždy Kristovu tvář a jeho vítězství zůstane ozdobeno trnovou korunou. Jeho spravedlnost je vykoupena smrtí na kříži a spása prokázána v jeho vzkříšení. Jeho moc se prosazuje pokorně a nenásilně. Je to král, který se zcela ztrácí za svým posláním. Nemá žádné osobní ambice. Chce jen přinést světu záchranu. Sám pro sebe za to nic nežádá. A nakonec i to, co vykonal, se nepočítá k jeho zásluhám, nýbrž je to dílo Boží. Jak nepodobný je tento král pozemským panovníkům...

V našem oddíle, který začíná tím známým provoláním k dcerce sijónské, se ten přicházející Král ztrácí docela. Sotva je načrtnut hrubý obrys jeho postavy, promlouvá ke svému lidu sám Hospodin. To On sám je tím, kdo přináší pokoj a spásu, ano, v postavě mesiášského Krále k nám přichází Bůh sám.

A přináší pokoj. To znamená znemožnění války, vymýcení všech zbraní, všeho, co dříve sloužilo k boji. Pro člověka je to na-prosto nemožné a nepředstavitelné. Vždyť to bychom si snad museli svázat ruce a nohy a zalepit ústa, protože dokud jimi vládneme, jsme schopni a ochotni použít jich proti druhému, učinit z nich nástroj k zneschopnění svého protějšku. Základem míru a pokoje může být jediné dobrá vláda a tu nám nezaručí sebelepší a sebespravedlivější člověk. Ta je jen v Boží kompetenci. Jen Bůh sám může způsobit změnu nejen v naší politice, ale především v našich srdcích, v našem smýšlení. Pokud totiž nemůže trvale spočinout tam, kde každý myslí jen sám na sebe, na své zájmy a neohlíží se na druhého, nezasáhne, když někdo trpí nebo se mu děje příkoří. Vposledu tedy nezáleží na velikosti té říše pokoje, ani na jejích hranicích, ale toliko na příklonu Boha k člověku a na přijetí této Boží milosti a záchranu.

A přece je pro náš vnitřní klid a pocit bezpečí tolik potřebné, aby i vnější podmínky svědčily pro zabezpečení míru a pokoje. Vždyť se dnes a denně přesvědčujeme o tom, že stačí jeden blázen se zbraní v ruce, aby žili ve strachu o svůj život stovky, ano i tisíce lidí. A což teprve, když bychom měli žít pod dohledem obušků a samopalů na každém kroku. Pod Boží vládou už nebude rozporu mezi skutečností a ideálem. Proto je rovněž v Božím plánu usilí o odzbrojení. Ale to už pak není jen čirá utopie či divoký námět pro science-fiction, nýbrž realita Božího díla, nadějně dobrodružství víry. Pod Božím proměňujícím slovem, pod jeho tvůrčím vedením se mění i ty nejdivočejší mírotvorné sny v běžnou a nádhernou skutečnost. Pod Boží režií dokonce dojde i k obnovení již neexistujícího, k nápravě dávno zničeného. Bratři, kteří se rozešli ve zlém, izraelské kmeny, které se rozpadly ve dva státy, se opět spojí. Nejenže již proti sobě nebudou bojovat a intrikovat, ale také budou spolupracovat na tom novém stvořitelském Božím díle.

Prvním z té dlouhé řady spásných činů bude osvobození těch nejubožejších, kteří válečným stavem vždy trpěli nejvíce: zajatců a vězňů. I v situaci, kdy je právo pošlapáno a neplatí nic z dřívějších ujednání, Hospodin pamatuje na své sliby, smlouva s jeho lidem nebude zrušena nikdy. Na ni se mohou vždy odvolat ti, kdo se rozpominají na Boží dobrotu a milosrdenství, na jeho věrnost a stálost.

Třebaže je na mnoha místech Písma naznačeno, že Boží mesiáš přijde již k hotovému,

že nebude bojovat, že jen triumfálně projede branou k Boží vládě, která mu bude předána ve chvíli, kdy už bude celá země poddána Hospodinu, přesto nebude Boží lid jen nečinně přihlížet své spásy. Stane se nástrojem v Božích rukou. Bude lukem i mečem. A zase jsme u těch zbraní, řeknete... Ale tady nejde o představu válečného boje, nýbrž o obraz zápasu, o vědomí, že nic nespadne člověku do klína bez nasazení všech sil, bez úsilí o zdárné dokončení díla spásy. A také jde ovšem o zdůraznění, že Izrael nebude sám strůjcem a tvůrcem svého osudu, nýbrž právě jen pokorným vykonavatelem Božích plánů.

Co to znamená být Božím nástrojem, můžeme nejlépe vidět na Kristu. On se sám stal nejprve tím spravedlivým služebníkem, který je plně k dispozici svému Pánu. On byl napjat jako luk až k prasknutí – k rozšíření Božího království v jeho mocných činech uzdravování a pomoci. Byl tasen jako meč Božího slova – k prosazení pravdy, která vysvobozuje a zachraňuje. Jeho zbraněmi byl soucit a milosrdenství, pokora a láskyplná služba. Celý jeho život od chudického narození až po krutou a bolestnou smrt na kříži, byl na hony vzdálen vši válečné vřavě a strategii. A přece vybojoval ten nejtěžší zápas se zlem a hříchem, s bezmocí a smrtí jen holýma rukama a srdcem planoucím vírou v Boží nekoněčnou věrnost. Tak se stal hodným přijmout triumf nejvzácnější, Boží vládu, až jednou přijde znovu jako Pán a Soudce všeho světa.

A pak již budou všechny zbraně světa, všechny nástroje k zabíjení, ponižování a zotročování skutečně k nepotřebě. Hospodin sám bude svému lidu vysvoboditelem i ochráncem, a především dárce radostného společenství. To je přece konečným cílem všech Božích dějů i bojů. Proto Bůh vždy znovu přichází ke svému lidu, protřibenému zkouškami a dějinnými zvraty, všelijakým strádáním i dlouhým odloučením od toho nejcennějšího: od Boží blízkosti. Hospodin se dává vždy znovu poznat jako zachránce a vykupitel, i po všech těch zradách a nevěrnostech, vykoupených velkým trápením a soužením. Věrný Pán uprostřed svého lidu. To je ten ideální obraz naší budoucnosti. Ten obraz máme vyhlížet a snažit se být nástroji jeho uskutečnění, dávat se plně k dispozici svému Pánu a Králi. Vždyť on sám se stal služebníkem, aby nám tuto cestu ukázal, přiblížil a umožnil.

A on nás také zve ke svému stolu, abychom již nyní pili z kalicha jeho vítězství a spásy. Již nyní, ve všelijakém svém trápení a těžkostech, smíme mít jistotu jeho přízně a pomoci a těšit se ze své spásy. Amen.

Modlitba: Ježíši Kriste, Pane náš a Králi! Děkujeme, že jsi přišel do našeho světa a ujal se svého lidu bloudícího v temnotách svých vin a omylů. Děkujeme, že jsi dal nový směr našim životům a že nás nenecháváš napospas

naším nejistotám a propadům, ale jdeš s námi cestou našich životů a vedeš nás do svého království. Díky, Pane, za Tvou pomoc a vedení. Prosíme, zůstávej s námi přes všechna naše zaškobrtnutí. Nevzdávej se nás, ale naopak nás zmocni a uschopni k novým úkolům, tak aby Tvé království mezi námi rostlo a sílilo, aby moc Tvé lásky a odpuštění přemáhala všechny naše temnoty. Amen.

*Jiřina Kačenová,
evangelická farářka v Letohradě*

Z MYŠLENEK ADOLFA KAJPRA

P. Adolf Kajpr (1902-1959) byl jezuita a novinář. Pro jeho službu slova ho nacisté i komunisté považovali za svrchovaně nebezpečného. Ve vězeních obou těchto ideologií strávil 13 let, a na následky věznění také zemřel. Nedávno byl zahájen proces jeho blahohřešení.

- Když nějaký katolík, a kdyby to byl kněz a kdyby to byl biskup, chybuje a špatně, pohoršlivě jedná, není to tím, že je katolík, nýbrž tím, že je špatný katolík, že sice snad i dost úzkostlivě dbá na zevní katolické maličkosti, ale nevěří a nejedná podle základní zásady, která katolíku dává jeho jméno: zásady svaté, všeobecné lásky, která věří prakticky, že všechno z Boha vyšlo a všechno se k Bohu musí jednou vrátit, která věří, že svět a lidstvo je jednotným dílem Božím, a která proto všechno pomáhá v Bohu sjednocovat.

- Žhavý zájem o dobro bližních, ta stále a stále připomínaná láska k nim, kterou Kristus a jeho nejbližší učedníci neustávají líčit jako duši náboženství, nesnese, abychom se kdy starali jenom o sebe. Bůh chce spasit lidstvo skrze nás, a jenom zřídka dělá při tom zázraky, kdežto vždycky si přeje použít našich rukou, hlav a srdcí, chce, abychom se rvali s přírodou, usilovně studovali, abychom pomáhali dobrou k vítězství všemi prostředky. Poněvadž se jedná o vítězství dobra, je samozřejmé, že i prostředky k němu mohou být jen dobré.

- Nečist noviny může být v dobách demokracie škodlivější než se nepomodlit růženec. Všecky takové, „zbožné osoby“, úplně uzavřené do svých pobožností a naprosto nic nevědoucí o problémech naší doby, jsou veřejným nebezpečím. A ovšem nejde jen o to, číst noviny. Jde o to, číst je jako myslící člověk a jako křesťan. Hledět se dopracovat k samostatnému úsudku, k úsudku křesťanskému, a hledět pak dělat skutečnou křesťanskou politiku, která se snaží všude uplatnit zásady evangelia, nezapomíná však na konkrétní lidi, snaží se uskutečnit to, co za daných okolností a za daných poměrů je nejméně špatné.

- Jde nám o to, aby dobří byli skutečně dobří, aby skutečně svítili, nic než svítili, aby se takřka vůbec nestarali o špatnost druhých, příliš mnoho s ní disputující, protože i to už je zase mísení světla s tmou. Světlo potírá tmu svou pouhou přítomností, svou pouhou existencí. O intenzitu tohoto světla nám jde.

KT, Perspektivy, leden 2021

Emmanuel Levy namaloval tento obraz v r. 1942. Už tehdy v Anglii a ve Spojených státech věděli, co se děje v Osvětimi, ale Židům téměř nepomohli.

CO SE STRACHEM?

Ve filmu Staré pověsti české od Jiřího Trnky jednu část zabírá líčení úzkosti, kterou prožíval kníže Neklan. Ze všech stran na něho útočila hrozba války. Každý musí soucítit s neohou postavou, hledající na všech stranách a po všech koutech úkryt před nutností bojovat.

Dneska jsme ohrožováni koronavirem. Chodí po světě neviditelně, jak se mu zachce. Loni po první vlně to u nás vypadalo velmi nadějně. Ale přišla další vlna. Opět do celého světa.

Začátkem ledna, kdy píšu tyto poznámky, podle oficiálních statistik z ČTK jsme na tom nejhůře na celém světě. Vzhledem k počtu obyvatel umírá na Covid 19 u nás 5x více lidí než v Německu. Nemůžeme všechnu vinu svadět jenom na premiéra, který je řízen marketingovými odborníky, takže rozhodnutí, kterými zdůrazňuje svoji nepostradatelnost, se prokazují jako neuvážená. Lidé umírají i v zemích, které zachovávají velmi přísná pravidla. Koronavirus všechny znovu překvapuje svou nevypočitatelností. Naštěstí se už našlo jedno z možných řešení, očkování. Radujeme se a využijeme toho.

Koronavír nám připomněl křehkost našeho pobývání na Zemi. Jsme součástí života na ní, podobně jako voda a zvířata a hmyz a rostliny. Všechno tvorstvo má právo na život. Nejsme pány na Zemi, nemůžeme určovat ani délku našeho života, a nejsme z oceli. Lékařská věda činí neustále nové a nové zázraky, ale do nekonečna to jít nemůže. Stejně jako do nekonečna nemůže stoupat životní úroveň, kterou slibují nesolidní politici. Co tedy mohou od života očekávat? Když Mar-

Tkadleno

Tkadleno celou noc
jsem slyšel
tvé stavy

Košili těžkou tkaly
pro nahou řeku

Pak rezné plátno
pro cesty a břeh
ržálo ve větru

V tisících přadenech
vetkaly náhodou

i ptačí hlas zapomenutý na sadě
křemen skřípající a odhozený míč

Poznal jsem i růži
kouřících střech
v tančícím šelestu
listů tvé knihy básní stromových

Tkadleno celou noc

Josef Hora

tin Heidegger, významný filosof 20. století, tuhle naši nejistotu pozoroval, napsal, že člověk se rodí, aby umřel. Jak nedávno připomněl papež František, Heideggerova slavná žačka, Hannah Arendtová, bystře poznamenala tento výrok. Řekla, že člověk se rodí, aby začal.

Začali jsme věčný život. Žijeme ho dneska. Jaké to bude zítra, nevíme. Možná tady budu ještě deset let, ale až budete číst tyto řádky, možná už nebudu mezi živými. Teď jsem živ a nestrachuji se. Nemohu totiž ke svému životu přidat ani píď, budu-li se znepokojovat, jak řekl Pán Ježíš. Začal jsem žít před deseti lety a jsem šťasten, že se dosud mohu o sebe postarat. Jsem nahluchlý a mnohé tělesné orgány mně nefungují tak dobře jako dřív. Už nemohu chodit tak rychle, ani číst tak dlouho, ani se věnovat jiné práci tak dlouho jako dřív. Nebylo mi to lehké se smířit se stále rostoucími omezeními, ale nikdy mě nenapadlo, že bych měl svůj život na této Zemi natahovat za každou cenu. Na tomto místě se omlouvám všem, kteří měli a mají mnohem těžší život než já a dnes jsou ještě více zkráceni na svých možnostech. Přesto, jak jsem si všiml, i oni mají nějaké možnosti i schopnosti žít v pokoji a beze strachu.

Nenadbíhám covidu tím, že bych nezachovával vydávané předpisy. Ale nevím, kam bych se před koronavirem schoval. V naději, že se mně vyhne, jsem na něj připraven. Myslím si, že se mi v životě leccos dobrého povedlo. Zcela jistě jsem udělal mnoho věcí špatně. Co bylo možné jsem zkusil napravit a získat odpuštění od postižených. Zbývá mi radost ze života, větší dar od Hospodina jsem nedostal.

Pavel Kuneš, 6. 1. 2021

AKTUALITY

ZÁPIS PASTORAČNÍ RADY 7. 1. 2021

– Přítomni: J. Roušar, P. Moravec, M. Brandejsová, M. Malá, V. Neruda, P. Hoffmann, J. Andrášová, ostatní omluveni

1) Poděkování za akce o Vánocích 2020: Rodině Čandových, Tomkových (Georgesovi) za zpřístupnění orlického kostela na Štědřný den (přišlo kolem 300 lidí), všem farníkům, kteří se zúčastnili hvězdičkové aktivity. - pro příští roky by bylo dobré tuto akci zachovat.

Všem, kteří se účastnili 26. 12. otevření kostelů s hudebním doprovodem: Venclovi (Šoumínkovi i Jimmyovi); Hoffmannovi a Hrdinovi; paní Brandejsová a Monika Vychytilová s jejími děvčaty; Jana Skalická, Hela Jurenková, Jana Kinscherová a všech 21 šikovných hudebníků. V. Vyhánkovi za zapůjčení Betléma do Mistrovic a panu Halbrštátovi za hudební doprovod.

V neposlední řadě všem, kdo betlémy postavili, poskytli stromy pro výzdobu kostelů a naše kostely připravili pro letošní vánoční čas.

- pro příští roky padl návrh pro kostel sv. Václava: stavět betlém blíže mříži, aby byl viditelný i mimo dobu konání bohoslužeb.

Panu faráři Václavu Vackovi za ochotnou službu při vánočních bohoslužbách, a také Tomášovi Hoffmannovi za jeho ochotu při výpomoci v naší farnosti 25. a 26. prosince. Všem, kdo přispěli na dárek pro pana faráře Roušara, ke 40. narozeninám. Pan farář také děkuje za dary k narozeninám a za přání, která mu přišla v době jeho narozenin.

Janě Skalické za přípravu a realizaci vstupů do škol, letos 20 hodin.

Děvčatům Hoffmannovým za zorganizování dopisů pro indické děti z adopce na dálku.

Poděkování také patří všem hudebníkům, kteří byli ochotni se zapojit do hudebních doprovodů bohoslužeb v čase adventu i Vánoc.

2) Tříkrálová sbírka 2021 probíhá především virtuálně, ale kasičky jsou fyzicky k dispozici: na Charitě, v Lékárně u Kosmy a Damiána, v Konzumu, na faře a také bude možné přispět při nedělních „desetiminutovkách“ v kostele sv. Václava v Letohradě. Vedoucí skupinek byli požádáni o pomoc s distribucí propagačních materiálů.

Ke vzkříšení jsme vyprovodili

7.1. Vlastu Suchomelovou,	87 let
13.1. Adolfa Slavíka z Lukavice	95 let
22.1. Miloslava Peltana z Ústí n.O.	85 let
22.1. Ludmilu Šlesingerovou z Lukavice	59 let
27.1. Ludmilu Hotmarovou z Lukavice	67 let
28.1. Danu Genčurovou z Jablonného	73 let

ÚNOR VE STREETU

Taušlova 714, Letohrad

Tel. č.: 731 420 344

Facebook: NZDM Street-Letohrad

8. 2. - 9. 2. – **BÁBOVKA Z HRNKU**

Což takhle dát si čaj a něco dobrého k tomu? Upečeme si rychlou bábovku?

15. 2. - 19. 2. – **ZANECH SVOU STOPU**

Chceš pro sobě ve Streetu zanechat stopu? Stav se, užijeme spoustu legrace.

22. 2. - 26. 2. – **HUDEBNÍ KVÍZ**

Poznáš ukázky z filmů a pohádek? Na našem Instagram bude probíhat hudební kvíz. Vyřeš a přijď si pro odměnu.

26. 2. – **DEN NARUBY**

Chceš si vyzkoušet jeden den v roli i pracovníka? Dnes dostaneš možnost. Vmysli program pro ostatní a zabav nás.

Téma měsíce: **PRVNÍ LÁSKY**

Říká se, že na první lásku nikdy nezapomeneme. První zamilování a vztah nás totiž ovlivňují do budoucna více, než si mnohdy připouštíme. Jak pro tebe skončila první láska? Máš dobré či špatné vzpomínky? Přijď si s námi pokecat na toto téma.

Jiří Mannl, dělný a poctivý kněz naší diecéze, náš rodák z Lukavice, zesnul ve Vysokém Mýtě ve sto letech na coronavirus. Za války byl nasazen v Německu na nucených pracích, v padesátých letech v trestných jednotkách PTP. Kněžskou službu konečně mohl přijmout až v r. 1970. Posledních deset let o něj pečoval P. Pavel Mistr, děkan ve V. Mýtě. Kvůli karanténě jsme se s ním nemohli rozloučit na pohřbu, ale naše přátelství, vděčnost a modlitby nejsou ničím omezené. Jiří velice Ti za vše děkujeme. /v

Jiří Mannl s Pavlem Místrem

NIKDO NENÍ DOMA PROROKEM

V naší společnosti je středem pozornosti mládí a kdekdo se snaží o mladistvý zjev. Moudří lidé nejsou ceněni, ani vyhledáváni, ale to neznamená, že je nemáme.

Jan Rybář nikdy v církvi nezaujímal žádné významnější postavení, ale jeho pastorační vliv je nepřehlédnutelný. Patří mezi významné české jezuitské misionáře. Vážili si ho občané v městech, kde působil. Za svůj příkladný život byl oceněn medailí Václava Bendy za význačný rozvoj za obnov demokracie.

ZPRÁVY Z CHARITY

Přestože letošní Tříkrálová sbírka probíhala kvůli koronavirové epidemii úplně jinak, než jak jsme byli z minulých let zvyklí, a malí koledníci nemohli s kasičkami přijít k našim dveřím. Oblastní charita Ústí nad Orlicí děkuje všem, kteří si k našim kasičkám našli cestu a přispěli na služby naší Charity. V Letohradě se vybralo 168 933 Kč, v Mistrovicích 12 775 Kč a v Lukavici 32 305 Kč. Pokud byste chtěli ještě přispět, je možné poslat příspěvek do ONLINE kasičky s variabilním symbolem 77705036.

Markéta Drmotová

Tříkrálová sbírka pořádaná Charitou byla po všechny roky, i v hospodářské krizi, vyšší a vyšší. Až letos je téměř poloviční. Je vidět, jak je osobní návštěva koledníků nezastupitelná. Koledníci nám svou přítomností sbírku připomenou, potěší nás a povzbudí, že můžeme potřebným trochu přispět. Probouzí v nás ušlechtilější stránku. Charita sbírku organizuje a ručí za ni svou dlouholetou prací pro potřebné.

Sbírka je prodloužena, koledníci k mnoha lidem nemohou přijít, ale kdybychom my přispěli dvojnásobně, stal by se zázrak a Charita by i letos mohla pečovat o potřebné, navzdory současné nepřízni.

Zázrak se může stát, vytvoříme-li pro něj podmínky. /v

BÝT SAMA SEBOU

Centrum naděje Brno pořádá o jarních prázdninách kurz pro dospívající dívky ve věku 12 - 18 let.

Jedná se o týdenní kurz, probíhající vždy ve všední dny v časovém rozmezí 9 - 13:30 hod., tentokrát v termínu 22. - 26. února.

Za pomoci testů, her, přátelského setkání v příjemné atmosféře, si každá účastnice může zjistit, v čem je dobrá, za co se může pochválit a co naopak by bylo dobré na sobě změnit k lepšímu.

Zaměřujeme se na témata, která bývají někdy v komunikaci s rodiči náročná, jako je téma sexuality. Nechybí však ani témata zaměřená na rozvoj osobnosti, sebeúcty, ale odlehčující a nadšeně očekávané téma módy a kosmetiky.

Bližší informace včetně přihlášky jsou na: <https://www.cenap.cz/byt-sama-sebou-1>.

kracie, Pamětní medaili KPV, předanou na Hradě Václavem Havlem, Pamětní medaili hejtmana Královéhradeckého kraje, Pamětní medaili Senátu Parlamentu ČR.

Do našeho Okénka téměř od začátku přispíval svými fejetony a ve farnosti vedl několik duchovních obnov.

Jene, jsme Ti vděční za mnoho.

Děkujeme. /v

HUMANITÁRNÍ POMOC DO UPRCHLICKÉHO TÁBORA NA OSTROV LESBOS V ŘECKU

Firma Isolit-Bravo vyslala již 30. kamion s humanitární pomocí lidem v životní nouzi za hranice České republiky.

Tentokrát je to pomoc pro přežití v zimním a deštivém období do uprchlického tábora na ostrov Lesbos – Moria 2.0.

Kamion společnosti Isolit-Bravo veze materiální podporu v hodnotě téměř 2.000.000 Kč, na které se podílela firma Isolit Bravo darovanou částkou 1.670.000 Kč, dále se částečně podíleli sbírkou zaměstnanci firmy a také iniciativa Vlna solidarity. Finanční podpory se formou daru též účastnil i jeden místní nejmenovaný občan důchodce, částkou rovnající se 100.000 Kč.

Tato celá humanitární hmotná pomoc se skládá mimo jiné z nově nakoupených zateplených stanů, nepromokavých obleků, spacích pytlů a holínek o velikosti dětské, dámské a pánské - čili rodinám s dětmi. Jako prostředky pro ohřev potravin a vytápění IB daroval vlastní sortiment Bravospotřebičů v celkové počtu 270 ks v ceně 250.00 Kč. Jsou to zavařovací hrnce, varné konvice, vařiče a konvektory. Pro úplné vyřízení objemu soupravy kamionu byly zakoupeny a přiloženy ještě termo deky, prostředky drogerie a osobní hygieny.

Kamion s nákladem o objemu 120 m3 vypravili spolupracovníci společnosti Isolit-Bravo ve čtvrtek 14. ledna v půl desáté na cestu vzdálenou více jak 2000 km.

Kvido Štěpánek krátce pohovořil se svými spolupracovníky, kde veřejně přislíbil, že v těchto dobročinných akcích, které mají konkrétní cílovou destinaci budou i nadále pokračovat.

*Milan Žemlička
Personální oddělení
Isolit-Bravo, spol. s r. o.*

DOBROČINNÁ AUKCE NA FACEBOOKU PRO KLÁRKU KALIVODOVOU

V minulém roce jsme se společně s Eliškou Dostálovou rozhodly podpořit Vašíka Štěpána z Letohradu, který se narodil s velmi závažným onemocněním - nemocí motýlích křídel. V dubnu roku 2020 jsme na FB založily stránku – Pomáháme Vašíkovi EB., přes kterou jsme zorganizovaly 6 dobročinných aukcí, při kterých se podařilo vybrat 190 953 Kč. Peníze byly připsány na Vašíkův transparentní účet.

Nikdo nečekal, že se k nám připojí tolik šikovných lidí, kteří darují dary do aukcí, a další dárce, kteří jsou ochotni vložené dary v aukcích dražit. Kolikrát se stalo, že dražená věc byla vydražena za několikanásobně vyšší cenu, než byla hodnota daru. Spousta dárců poslalo na účet Vašíka více peněz, než měli za vydraženou věc uhradit. Nesmírně si všech

vážíme. DĚKUJEME, že pomáháte s námi.

V tomto roce bychom v našich dobročinných aukcích chtěli pokračovat. K Letohradu má vztah malá Klárka Kalivodová, která sem se svými rodiči jezdí z Brna, aby navštívila babičku a dědu.

Do rodiny Kateřiny a Karla Kalivodových a jejich starší dcery Karolínky se před šesti lety narodila také mladší Klárka. Klárka přišla na svět o 3 měsíce dřív a byla opravdu malé miminko – vážila o něco málo víc než 1 kg. Díky péči lékařů a sester v brněnské nemocnici se po téměř 3 měsících mohla vydat domů, ke své rodině. V té době nebylo zřejmé, co Klárku čeká, a tak začal pro rodinu nový život, naplněný návštěvami lékařů, cvičením, hledáním kvalitní péče a pobytů v lázních. Nakonec byla Klárce diagnostikována dětská mozková obrna, způsobená krvácením do mozku při četných resuscitacích brzy po Klárčině narození, a kterou provází potíže s dolními končetinami a pravou rukou, mentálně je zcela v pořádku. Díky mnoha hodinám cvičení s maminkou, péči fyzioterapeutů a lékařů dnes Klárka dokáže ležet po čtyřech, začíná se stavět a chodit s chodítkem. Zdravotní pojišťovna Klárce hradí jednou týdně fyzioterapii a dvakrát ročně rehabilitační pobyt v lázních. Lékaři doporučují rehabilitační pobyty absolvovat nejméně čtyřikrát ročně. Jeden měsíční pobyt v lázních stojí rodinu 39.000 Kč – v případě, že je hrazen pojišťovnou. Jeden měsíční pobyt v lázních bez účasti zdravotní pojišťovny stojí 93.000 Kč. Ročně vydá rodina na potřebné terapie a pomůcky min. 250 000 Kč, ale většinou je to více. Klárčina rodina našla pomoc s řešením složité finanční situace u nadace Helpínek, která zaštiťuje transparentní účet Klárky, kam je možné přispět na pomoc s hrazením nákladů spojených s Klárčinou léčbou.

Webové stránky nadace Helpínek:
<https://www.helpínek.cz/klarka-42.html>
Číslo účtu je: 2201235032 / 2010, variabilní symbol 1852018

Klárka má také svoji facebookovou stránku, kde se můžete dozvědět podrobnosti o jejím aktuálním stavu, o tom, co právě dělá a jak jí lze pomoci:
<https://www.facebook.com/KlarinkaKalivodova>

VÝZVA

Chtěli bychom vás poprosit o zapojení se do aukcí na podporu Klárky.

Kdo by chtěl darovat jakoukoli drobnou věc do aukce, prosíme, pošlete nabídku do 9.3. do 20 hod. na email:

danielasubertova@email.cz. Nutné informace v mejlu -

Předmět- aukce Klárka
Foto daru
Popis daru
Vývolávací cenu
Hodnotu daru
Místo předání - prosíme o předání daru přímo vás jako dárce
Možnost odeslání PPL, pošta, zásilkovna?
ANO/NE
Tel.kontakt

V případě jakéhokoli dotazu ohl. aukcí nám napište na výše uvedený email.

KONÁNÍ aukcí přes internet na FB (Facebooku)

Datum konání aukcí 10. - 14. 3. 2021

Popis a způsob dražení
Někteří již pravidla znáte. Aukce budou probíhat stejným způsobem a podle stejných pravidel, jako bylo u aukcí Vašíka.

Stručný popis, jak tomu bude u Klárky:

- Aukce budou probíhat na jejím FB profilu – <https://www.facebook.com/KlarinkaKalivodova>
- Pravidla aukcí budou zveřejněna na stránce Klárky
- na stránce si najdete – Fotky – zobrazit vše – album – bude vytvořeno album s názvem „Aukce Klárka 10. -14. 3. 2021“
- album bude možné otevřít 10. 3. v 19 hod.
- v albumu pak uvidíte fotografie s dary, které je možno dražit
- každá fotografie bude mít své číslo
- dražení probíhá od 10.3. od 19 hod. a poslední možný příhoz bude 14.3. ve 14 hod.
- draží se přímo pod danou fotografii v komentáři, stačí napsat částku, kterou jste ochotni za dar Klárce poslat na transparentní účet
- po skončení aukcí přijde výherci zpráva a informace ohlášené výhry.

Výtěžek z aukcí na podporu Klárky bude použit na doporučené a velmi důležité rehabilitační pobyty a pomoci tak Klárku “rozchodit”.

Děkujeme, že pomáháte s námi
Daniela Šubertová a Eliška Dostálová

PODĚKOVÁNÍ

Danielo a Eliško, velice Vám děkujeme za Vaši pomoc Klárce Kalivodové a Vašíkovi Štěpánovi. Děkujeme Vám – všem dárcům a Vám, kteří pomáháte. /v

ANEŽČINY DOBROTY

Milí čtenáři, věděli jste, že jsem tele? Hned vám řeknu proč.

S koncem měsíce mi přišlo obvyklý vyúčtování za telefon. Vždycky platím zhruba 190 Kč, takže jsem nepředpokládala, že to bude tenhle měsíc jiný. No ... bylo. Dokonce o dost. Když jsem tu částku spatřila, udělalo se mi krapet nevolno.

Proč mám v tom měsíčním výpisu, že jsem volala do Ameriky, když jsem tam fakt nevolala???

Ehm, Ane, volala – historie hovorů v paměti telefonu nekecá. Bohužel. Můj drahý zlatavý mobil prý vytáčel 3. listopadu dvakrát tohle číslo: + 1 385-262-3570. Poprvé v 10:19, přičemž každý z těch hovorů trval několik minut.

Google mi vzápětí sdělil, že jsem se konkrétně spojila s Utahem. No jasně, to není nic divného, tam já volám přece dennodenně...

Hlava mi to absolutně nebrala. Vůbec jsem si nemohla vzpomenout, co jsem ten den dělala. Napadaly mě různé konspirační teorie – někdo si k těm zahraničním hovorům půjčil můj telefon. Ale že by zrovna děti ve škole potřebovaly volat do Utahu? Nebo se

mi někdo naboural do telefonu a snaží se mě chladnokrevně zruinovat? Vůbec jsem netušila, čeho se mám chytit.

Naštěstí jsem zjistila, že si člověk nepotřebuje psát každý den deníček k tomu, aby rekonstruoval svou minulost. A to na tomhle dramatu bylo jediný zábavný - prošmejdlala jsem všechny zprávy, e-maily, výkazy práce z toho dne a zjistila jsem o tom osudném 3. listopadu skoro všechno - málem i to, co jsem ten den obědvala. Prostě Hercule Poirot hadr. Vypátrala jsem tak například, že jsem byla na poště v Italský, kde mi nechtěli vydat asociální zásilky, a taky jsem strávila šest hodin na Míráku, kde jsem tiskla texty v Braillu. A ještě jsem měla svou první podzimní on-line hodinu češtiny!

Tuhle větu jsem ovykřičnikovala záměrně, jelikož je pro tenhle příběh stěžejní a vzpomínka na onu hodinu mi pomohla tu telefonní záhadu jednou provždy vyřešit.

On-line hodina totiž začala v 10.00. Přijde vám divný, že jsem se v 10.19 rozhodla brknout do Utahu? Mně by to teda divný přišlo, nebýt toho, že jsem si vzpomněla na problém se zvukem, s nímž jsem se tu hodinu potýkala (a to jsem měla dokonce i zapnutý mikrofon!). Úplně jsem si vybavila ten pocit, kdy už byli všichni vzorně

nastoupení u svých počítačů, a já jsem celá zpacená řešila, co s tím strojem je, že nechce osmákům zprostředkovávat můj hlásek. Tak jsem si vybavila, že jsem se v ten moment chytla jediný možnosti, která se v tu chvíli sama nabídla.

„Chcete použít zvuk z telefonu? Vytočte prosím toto číslo....“

Ano, dámy a pánové, přesně to jsem s úlevou udělala, aniž bych tušila, že moje češtinářský moudra právě odsvištěly z Prahy do Utahu, aby hned nato šupajdily zpátky do Prahy za osmáky, a že mě přesně o měsíc později postihne při pohledu na výpis ona zmiňovaná chvilková nevolnost.

Ach, kdybyste věděli, jak jsem šťastná, že jsme absolvovali jen pár hodin on-line výuky a že se ty problémy se zvukem vyskytly jen během jedné z nich. Kdyby jich bylo víc, pravděpodobně bych se byla bývala zcela zruinovala – finančně, psychicky i fyzicky (jelikož bych asi zbytek života chodila kanálama).

Podle mě by měli mít antitechničtí učitelé češtiny v zájmu všech povinný dohled při užívání jakékoli techniky, nemyslete si to taky?

/AN

JAK JEN TO NAZVAT?

Je čtvrtek a podle korespondentů na sítích výjimečný den, protože je 21. ledna roku 2021 ve 21. století. Samé jedenadvacítky. Zvláštnost.

Když si otevřu webkameru a podívám se na letohradské náměstí, je plné sněhu. To lze v posledních letech také považovat za zvláštnost. Sníh na náměstí a hned otázky. Kdepak dnes kyšperské děti sáňkují, lyžují, bobují... Opanují každý svah, který je nablízku? A kupa vzpomínek.

My, děti z Kolonie, jsme měly zrovna u nosu tři skvělá zimní sportoviště. Tomčák, Štěpánák a Jarešův rybník.

Štěpánák byl vpravo vedle silnice od nádraží do Kolonie a byl podle našich tehdejších měřítek prudký, určený mistrům sáňkařům a lyžařům. Myslím, že to byl pozůstatek písničky, v němž se těžilo při stavbě Kolonie, jeho stráň byla strmá, začátečník se docela určitě dole zapíchl špičkami lyží do závěje a vyvážel se. Celému okolí vévodila Štěpánova chalupa. Po ní zbyly stromy, vše ostatní je dávno zastavěno.

Tomčák sousedil s tehdejší sýrárnou. Kdysi v letních měsících sedávaly na rampě dělnice ze sýrárny vyšňorené důkladnými zástěrami a stejně důkladně uvázanými šátky na hlavách. Vyjídaly svůj oběd z kastrůlků, smály se, konverzovaly s kolemjdoucími. Dnes je před tou budovou zastávka autobusu a uvnitř si lze objednat koberce nebo jiné pokrytí podlahy.

Tomčák, mírnější dolík, byl hned vedle směrem na Orlici. Lyže, vyrobené na Kunčích opatřil táta řemínkovým vázáním, opi-

rali jsme se o nezníčitelné bambusové hůlky a svědomitě utlapkávali svah, aby jízda ze svahu byla perfektní. Ta radost, když se pak

bravurně sjelo do dolíku, do kyprého sněhu, co nás sám zastavil! Když otcové zjistili, že jsme víc na lyžích než na zemi, konala se po zasazených polích za Kolonií výprava do Borku.

Jarešův rybník v mých vzpomínkách zamrzal spolehlivě každou zimu. Vešla se tam klukovská sešlost s hokejem i my, holčičky, co jsme chtěly krasobruslit. Popředu, pozadu, dotáhla jsem to na holubičku. Že nevíte, co to je? Předklon, hlava zvednutá až to za krkem zabolí, rozpaženo, jízda po jedné noze, zatímco druhá je vysoko napnutá ve vzduchu. Když jdu teď kolem, nemohu pochopit, jak jsme se na to maličké jezírko mohli všichni vejít. A to prosím už tehdy tam byl vprostřed ostrůvek s vrbou, vysněné odpočinkové místo.

Tak vidíte, kam mne odvedl pohled na zasněžené náměstí. Já chtěla psát o vtíravých

e-mailových zprávách. Například:

Pošli to okamžitě sedmi lidem, ať nepřetrhneš náš řetěz, který ti zaručuje štěstí, zdraví a nevím co ještě,...

Přečti si to rychle, než to smažou. ...

Také dostáváte taková naléhavá upozornění ?

V prvním případě jde obvykle o docela hezké obrázky doprovázené textem z tvůrčí dílny bosých filosofů. Copak o to, cizí myšlenky mohou být docela zajímavé, proč si je nepřčíst a nezjistit, v čem se shodujeme, v čem si oponujeme, nebo zda se zase jako obvykle opakují, ale když ono tam v textu bývá tolik pravopisných chyb! Obvykle si řeknu, že by pisatel udělal líp, kdyby si místo filosofování zopakoval pravidla pravopisu. Protože zvládnout to základní, svou mateřštinu, to by přece bylo to kýžené štěstí pro každého.

Druhý případ – čti rychle, než to smažou – se často týká srovnávání ceny nejen housky před padesáti lety a dnes. Housku uvádím jako symbol, srovnává se všechno, bohužel, je to jako srovnávání ponocného s kukačkou.

Často si přečtete zaručené zprávy o světových spiknutích, zamlčených katastrofách zrovna za humny, vědecky – obvykle podle neexistujícího lékaře – doložená upozornění na fantasticky rychle účinkující léky, zdůvodněná pojednání o lécích, léčebných postupech, očkováních, která vás zaručeně poškodí, ale vaši odborníci tohle praktikují, spřažení s těmi ONI nahoře, v podvodném plánu zbavit se vás a ušetřit nebo jindy jde farmaceutickým firmám o jejich zbohatnutí z cenu vašeho poškození.

Jsem špatný příjemce takových práv. Řetěz

přetrhávám, navíc zjišťuju, že se katastrofické zprávy „nemažou“, naopak straší na sítích dál.

Dožila jsem se toho štěstí, že se mohu bez obav vyjádřit ke všemu, ne jen v bezpečí domova, jak tomu dlouhá desetiletí bylo. Jenomže, každé plus má své minus, a tak s možností vyjádřit se by měla ruka v ruce jít i pokora a odpovědnost písničho autora, protože informační sítě umožňují širokou publicitu. Bohužel, praxe je jiná.

Mnohým právě o tu publicitu, o to volně šíření jde.

Napíšu, co si myslím, ještě to patričním výrazivem opeprím, upustím páru, hned je mi líp.

Nebo, jsem strašně nespokojen se svým životem, a tak písemně zphlavkuju všecko, co mne napadá. Nejsem sice odborník na nic, psát mě v té nemožné škole naučili. On se už někdo, kdo bude sdílet stejné pocity, najde.

To jsou jedinci.

Třetí skupinou veřejně písničích mohou být i lidé, jimž se osobně nic zlého neděje, dokonce jsou za své výtvořiny dobře placeni. Jejich chlebovárci mají jediný cíl. Promyšleným textem znejistit, rozvrátit, poštvat, rozeštvat, otrávit, vyvolat spory, rozdělit, vystrašit, a k vyvolání pocitu strachu zneužít každou příležitost. Boj o lidskou soudnost.

Na tuhle válku nepotřebují zbraně. Potřebují nejistě, nešťastné jedince, čtenáře, jimž je zatěžko přemýšlet a bezelstně uvěřit dodaným zprávám, takové, kteří nemají ani čas ani možnosti si pravdivost oněch sdělení ověřovat. Určitou míru strachu lze vyvolat u každého člověka.

Když přijde opravdu nešťastná chvíle – povodeň, vichřice, požáry, epidemie... když místo chladnokrevného a rozvázného řešení opřeného o zkušenosti, znalosti odborníků,

dobrou vůli, odpovědnost a pokoru nastoupí předvádějící se jedinci, co chtějí strhnout pozornost na sebe – pak mají všechny ty vylhané poplašné zprávy bohatou sklizeň.

Zažíváme to teď. Poctivě si říkám, že bych nechtěla být v kůži těch, co vládou. Abychom se se současnou šlamastykou utkali vítězně, potřebujeme důvěřovat pokynům i těm, co je vydávají.

Jak však důvěřovat, když se veřejně ohlášené plány den ze dne mění, když se odpovědní odborníci v čele krizových plánů střídají jak figurky na orloji, když se splnění slibů a plánů odkládá možná do nedohledna?

Nezbývá než se opřít o zkušenost. Všichni přece víme, že nechci-li se nakazit jakýmkoli neduhem, musím dodržovat patriční odstup. Taky víme, že očkování vymýtilo epidemie mnoha dětských chorob, na něž se umíralo. A víme, že v dospělosti opakovaná dávka proti tetanu stále chrání před komplikacemi při úrazu. Zkušenost je víc než poplašná zpráva. Nezapomínejme na ni.

Kam jsem se to od vzpomínky na dětské zimy dostala! I za to může covid kolem nás. Jak moc bych přála sobě i vám volně se pohybovat, vidět svá vnoučata, scházet se s přáteli, posedět u kávičky s dobrými kamarádkami, mít zase svou práci a uskutečnitelné, neomezované plány. Sami se musíme starat o to nejrozumnější, v co věříme. V tom je budoucnost.

A co stěmi vzpomínkami na Štěpánák, Tomčák a Jarešův rybník? Každý přece dokáže z paměti vylovit nějakou podobnou. Tak ať nám ty bezstarostné, úsměvné, dětské vzpomínky na chvíli, kdy bylo slunce, sníh a pohoda, pomáhají.

EN

PS: filosofové, filosofovat: patří k povoleným dubletům. Lze tedy psát s S i se Z.

V ZÁVALU

Pamatuji si to dobře, nejenom proto, že jsem z Ostravy, místa, v němž země hluboko pod povrchem chybí a nahoře nadbývá, v němž ta nejistá země někdy uhne pod nohama, místa trhlin, dutin a závalů. V srpnu roku 2010 došlo v chilském rudném dolu k masivnímu závalu, jenž uvěznil hluboko pod zemí na dlouhé měsíce třicet tři horníků. Svět přihlížel záchranným pracím, které postupovaly kupředu zoufale pomalu. Horníci měli relativní dostatek vzduchu, podařilo se s nimi navázat spojení, a dokonce i doručit potravu úzkým vrtem, ale dál nic. Nedostatek prostoru, nedostatek světla, nedostatek naděje. Panovala obava, že to nemohou v podzemí (minimálně do Vánoc) vydržet fyzicky ani psychicky.

Ta situace zaměstnávala rozmanité krizové elity. Nakonec přijeli odborníci z kosmické agentury NASA – problém horníků nebyl nepodobný stresové zátěži kosmonautů v malém prostoru rakety nacházející se daleko od zbytku lidstva. Radili chytře: vytvořte si tam dole pravidelnost, životní rytmus, bez něj

se zblázníte, nebo pobijete. Chodte spát ve stejnou hodinu, vstávejte a jezte stejně tak, často cvičte, namáhejte tělo, abyste byli unavení, najděte si každý stálé místo, kde budete sedat a uléhat. Radili dál: utvořte si tam dole společnost. Že je vás jenom třicet tři? Ale to už malá společnost je! Zvolte si „hlavu státu“ a poradní výbor a pak je respektujte, nebo si zvolte jiné. Zvolte si ošetřovatele, k němuž budete mít důvěru. Kněze. Noční a denní službu. Každý musí mít svou roli, každý se musí cítit smysluplný. Jinak se zblázníte, nebo pobijete.

Jakž takž to šlo, i když týdny nejistot se nesnesitelně vleklely. A pak, v pravidelném hlášení z podzemí, přišla náhle zpráva, že jeden horník složil báseň... odborníci z NASA strnuli: s básníkem ve svém návrhu nepočítali! Nezvykle vyslovená bezmoc a touha však byly čímsi, co z té podzemní society nečekaně vyrostlo samo. Chlápek seděl na balvanu a ostatním říkal verše a nikdo dole ani nahoře pořádně nevěděl, co s tím. Jen se najednou zdálo, že takhle to vůbec není zlé.

Vytáhli je všechny ještě před Vánoce.

Petr Hruška

NEMUSÍTE BÝT KATOLÍKY, ABYSTE TO POCHOPILI!

S věkem jsme chytřejší a pomalu si uvědomujeme, že:

Hodinky za 3000 € ukazují stejný čas jako hodinky za 30 €.

Do peněženky za 300 EUR se vejde stejná částka jako do peněženky za 30 EUR.

Osamělost doma v 70 m² je stejná jako ve 300 m².

Doufám, že si jednoho dne uvědomíte, že vaše vnitřní štěstí nepochází z materiálních věcí světa. Zda cestujete první třídou nebo ekonomickou; na tom nezáleží, když letadlo spadne.

Doufám, že si uvědomíte, že když máte přátele, bratry a sestry, se kterými se můžete bavit, smát se a zpívat, že to je pravé štěstí.

5 nesporných skutečností štěstí:

1. Nevzdělávejte své děti, aby byly bohaté, vzdělávejte je, aby byly šťastné, aby viděly hodnotu věcí, ne jejich cenu.
2. Jezte jídlo, jako by to byl lék, jinak budete muset brát léky, jako by to bylo jídlo.
3. Osoba, která tě miluje, tě nikdy neopustí, i když existuje 100 důvodů, proč odejít, najde si důvod, proč zůstat.
4. Jsou velké rozdíly mezi lidmi. Je špatné, že to chápe jen málo lidí.
5. Byl jsi milován, když ses narodil, a budeš milován po smrti. Co je mezi tím, je na každém z nás.

Nejlepší lékaři na světě jsou sluneční světlo, odpočinek, cvičení, strava, sebevědomí a... přátelé.

Udržujte je ve všech fázích života a užívejte si zdravý život.

Pro člověka je to těžké - nežádá o narození, nemůže žít věčně a nechce zemřít!

Nejlepším dárkem, který můžete někomu dát, je váš čas, snažte se, aby byl dán vaší rodině nebo přátelům.

Udělejte si čas a pošlete tuto zprávu alespoň jednomu členovi rodiny, příteli nebo kamarádovi!

Možná můžeme něco změnit.

František, biskup římský

V IZRAELI VŠE ŘEŠÍ RYCHLE

za pět hodin oockují sto lidí, říká česká sestra Martina Paletová

Z Česka odešla v r. 1990 do Namibie. Poté byla knihovnicí v Jižní Africe a bachařkou v Kanadě. Nyní pracuje jako zdravotní sestra na oddělení hematologie v Izraeli. Přitom si dodělává doktorát na univerzitě v Austrálii.

Zatímco v Česku se očkování teprve rozjíždí, v Izraeli už jsou naočkované téměř dva miliony lidí. Lidé na vakcínu stojí fronty, dostávají ji i těhotné ...

Pracujete na hematologii, nyní jste k tomu začala vypomáhat i s očkováním. Jak se kvůli tomu změnil váš den?

Pořád musím pracovat v rámci své služby na onkologii, očkování je navíc jako brigáda. Nemocnice se zeptala, kdo má čas a zájem, že může přijít. Je to placené, ale dobrovolné. Takže třeba tento týden jsem pracovala každý den dvanáct až šestnáct hodin. Tři dny jsem byla na onkologii a tři dny očkovala.

Za šest dní jsem odpracovala 68 hodin. Takže jsem trochu unavená. Na onkologii máme problém, že je hodně sestřiček v karanténě. Protože na rozdíl od Česka sestřička nesmí pracovat, když byla v kontaktu s někým, kdo je pozitivní. V neděli začínáme očkovat druhou dávkou, od té pak už nebude člověk muset do karantény. To nám strašně moc pomůže, budeme moct nabrat sílu.

Když jsme se domlouvaly na termínu rozhovoru, psala jste, že pracujete od sedmi ráno do jedenácti večer. Jak to zvládáte?

Je to náročné. Když pracuji na onkologii, je to těžké hlavně psychicky, také se musím pořád soustředit. Očkování je oproti tomu víc rutinní, ale je to zase horší na fyzickou. Někteří si zvládají sedat, já ne, takže stojím patnáct hodin a očkuji. Problém je také v tom, že v Izraeli je hodně jazyků, hodně imigrantů, takže člověk musí pořád mluvit jinou řečí. A já mám pak večer v jedné větě slova ze všech jazyků.

Musíte očkované lidi uklidňovat? Mají strach nebo jsou většinou optimističtí a na očkování se těší?

Většina lidí se velmi těší. Přijdou a téměř tančují. Říkají „to je skvělé, už je konec“. A člověk je musí spíše mírnit, že zbývá ještě jedna dávka. Na rozdíl od Česka je trochu jiný přístup i k doktorům, lidé jim více věří. Když se nechal naočkovat premiér, tak je to moc nebralo, ale že to měli první doktoři a sestřičky, to změnilo hodně.

V Česku se kolem očkování šíří spousta dezinformací. Stačí si otevřít sociální sítě a hned narazíte na nejrůznější konspirační teorie. Jak je to v Izraeli?

Konspirační teorie samozřejmě máme. Třeba mesianističtí křesťané mají konspirační teorii, že očkování je znamení satana, protože je napsané někde v Evangelii svatého Jana, že na konci světa, než přijde mesiáš, dostaneme znamení.

Očkování v celém procesu nevidí doktora. Jakou roli hraje v celém procesu očkování víra?

Moc to nesouvisí s vírou v boha. Je to spíš víra v záchranu lidského života. Život je tady něco posvátného. To znamená, že člověka, kterého dneska nenaočkují, jsem dnes nezachránila. Je to jiné myšlení. Bereme to tak, že není čas přemýšlet, jak dlouho to bude tr-

vat, prostě se každý den snažíme naočkovat co nejvíce lidí.

Byla tu také například debata, jestli se může pracovat o šabat, protože to se smí jen tehdy, když jde o záchranu života. Tak se řešilo, jestli je očkování záchranou života, nebo může počkat. Většina rabinů řekla, že je a že se lidé na šabat mohou nechat naočkovat. To udělalo také obrovský rozdíl.

Já to vidím i v nemocnici. Léčíme lidi, kte-

rým by jinak řekli, že jim nemůžou pomoci. Pracovala jsem v Kanadě a v Jižní Africe, a tam by takové lidi poslali domů. Tady se dělá maximum do poslední chvíle, snaží se přijít na to, jak jim zajistit více času. Přístup je tady všeobecně jiný. Děláme třeba transplantaci kostní dřeně lidem, kterým je 85 let.

Jak očkování u vás vypadá?

Je tady rozdíl mezi Izraelem a Českem. Já jako registrovaná sestra mám pravomoc očkovat, nepotřebuji k tomu doktora. Pacient vlastně lékaře v celém procesu nevidí. Očkovujeme v nemocnici a máme v Tel Avivu i obrovský stan. Pacient se objedná, přijde ke mně, já se ho zeptám, jak se cítí, zda má horečku, alergie. Když mi řekne, že alergie má, rozhodujeme se, zda bude po očkování čekat delší dobu, jestli se na něco musí dávat pozor. Odmítáme lidi, kteří měli například anafylaktický šok.

Pak se zeptám, jestli už měli covid, takové lidi teď neočkovujeme. Ne proto, že by to byl problém, ale proto, že nemáme dost vakcín. Nemůžeme ji tedy ztrácet na někoho, kdo už má svoje protilátky. Pak tu máme něco jako české rodné číslo. Když ho zadám do počítače, vyjedou mi informace o pacientovi, takže můžu vidět jeho alergie i problémy, pokud mi to třeba zapomněl říct. Také zkontroluju telefonní číslo. Jsou to tři minuty maximálně, někdy i méně.

A lékařský dozor?

Venku čeká jeden paramedik, kdyby byl problém. Ten tam sedí a opravdu nemá co dě-

lat. U nás u toho zkrátka nemusí být doktor. Kdyby se něco stalo, o pacienta se postará ten paramedik.

Zapojují se do očkování praktičtí lékaři jako třeba u nás?

My praktického lékaře v tom smyslu jako v Česku nemáme. Máme středisko, kde je rodinný lékař. Když on nemůže, tak nás vezme někdo jiný. Tato střediska také očkují, ale v menší míře, protože je problém s mražením vakcín.

Třeba domovy důchodců naočkovala nemocnice. Sestry z nemocnice šly s paramedikem do sanitky, vzali vakcínu do příruční ledničky a objely domovy důchodců. Třeba na severu jsou malé vesnice, a když se to tam pošle, to, co zbude, se vyhodí. Nedá se to totiž nikdy přesně spočítat, kolik lidí přijde, kolik se nedostaví. Větší centra jsou lepší právě z hlediska uchovávání.

Kolik lidí mělo alergickou reakci?

Ted' už máme asi 1 700 000 naočkovovaných. Po tom prvním milionu se asi 600 lidí potřebovalo spojit s lékařem, protože měli nějaký větší problém než bolest v místě vpichu. Řekli nám, že čtyři lidé umřeli, ale ne v souvislosti s očkováním. Když naočkovujete lidi nad 65, 70 let, co mají nějaké nemoci, dá se to očekávat. Ve stanu, kde očkují, jsme nic nezaznamenali.

V jiné nemocnici měl jeden člověk anafylaktický šok. Takže jsme neslyšeli nic, že by byl problém, že máme přestat. Naopak ted' očkováme i těhotné a kojící ženy.

Jak je to s nimi? Jsou pro ně pravidla nastavená jako pro ostatní?

Většinou přijdou a ptají se, jestli už jsme očkovali někoho jiného těhotného a co si o tom myslíme. Třeba u mě v práci jsou naočkované těhotné sestřičky. Sice se neznají dlouhodobé účinky vakcín, ale známé jsou dlouhodobé účinky covidu. A bere se to tak, že ty jsou horší.

Jakou skupinu nyní očkovujete? Pořád starší lidé a zdravotníci, nebo jste se už přesunuli do jiné fáze?

Ted' to jsou učitelé, policie, sociální pracovníci. Co jsem slyšela naposled, naočkováných bylo asi 60 procent lidí nad 65 let. A tam jsou také lidé, co se nechtějí očkovat, nebo se nemůžou očkovat.

Ted' ve čtvrtek přivezli vakcínu Modernu, u které není takový problém se skladováním. Od příštího týdne se s ní má jezdit k lidem, kteří jsou doma a nemůžou přijít sami. To bude asi půl milionu lidí. Potom by to měly být dva miliony nejvíce zranitelných. Pak se bude očkovat normální populace. Předpokládá se, že i s druhou dávkou budeme hotoví do konce března.

Čím to je že má Izrael tak dobrou logistiku? Je to i tím, že je to militarizovaný stát a pomáhá armáda? Nebo je to díky organizaci ze strany vlády?

Jsmo v zemi, kde se pořád musí improvizovat. Jsem tu pět let a už jsem dvakrát zažila, že jsme stěhovali oddělení do protiraketových bunkrů. Tady jsou lidé zvyklí, že se věci strašně rychle stanou, že se strašně rychle musí reagovat. Takže se nepřemýšlí nad tím, jestli mrazák bude vlevo nebo vpravo nebo jestli doktor má pravomocí nebo ne. Když je třeba řešit něco rychle a operativně, tak se to řeší strašně rychle. Myslím, že je to opravdu tou kombinací víry v záchranu života a technologií.

Jak velkou roli v tom hraje technologie? Máme všechno přes telefon. Když teď půjdu k doktorovi, mám vlastní anamnézu v telefonu. Papírovou kartu k tomu nepotřebuji, tu vůbec nemám. A armáda samozřejmě pomáhá. Máme i civilní službu, která pomáhá při očkování, nebo když se zavřela škola, udělal se dětský tábor v nemocnici a hlídala děti. Máme tu strašně moc vojáků, kteří se dají použít na všechno. Stejně tak stavěli třeba ten očkovací stan, měli hotovo za pár hodin. A také je to ten faktor Blízkého Východu. Je to tady víc uvolněné, tolik se neřeší předpisy.

Kdybyste to měla srovnat s Českem, co byste nám doporučila?

Dovolit sestrám, aby očkovaly! V Česku jsou sestry s maturitou, tady s vysokoškolským vzděláním, takže máme víc pravomocí. Ale stejně k očkování není třeba lékař. Ve stanu je 20 sester, co očkují, a u toho jeden paramedik. Sedí tam, kdyby nastal problém, je na telefonu a nudí se. A my očkujeme jako na běžícím páse.

Když v Motole chtějí tým dvou sester, dvou administrativních pracovníků a jednoho lékaře, kteří naočkují za den sto lidí, říkám, že sto lidí naočkují sama za pět hodin. Za den jich uděláme pět a půl tisíce a žádného administrativního pracovníka k tomu nepotřebujeme.

V Česku je přítom medicína na dobré úrovni ...

Máte dvakrát tolik sester na počet postelí než my. Na tomhle standardu jste mnohem výše. Že my to zvládáme a vy ne, to upřímně nechápu. Nechápu, že sestry nesmí očkovat.

Co máte v plánu, až dostanete druhou dávku?

Jákmile budu mít zelený pas, chci hned do Čech. Ptala jsem se na ministerstvu zdravotnictví, jestli ho uznávají, a oni mi řekli, že nevědí. Tak jsem se ptala na hygienické stanici a tam řekli, že v Česku se bude uznávat až někdy v červenci. Největší legrace je, že nám řekli, že ten zelený pas bude na šest měsíců, protože se neví, jak dlouho očkování účinkuje. Takže by mi prošel v červnu, a v červenci by mi ho uznali v Česku. Doufám, že se po celém světě domluví nějak více logicky.

Na psychiku lidí v Česku negativně působí, že nevidíme konec této pandemie. Panna u vás větší optimismus, když lidé do konce března budou naočkováni?

My jsme v lockdownu už od loňského břez-

KLIDNĚ JSEM PODEPSAL, ŽE SE VZDÁVÁM BISKUPSKÝCH INSIGNIÍ
ukázka z knihy rozhovorů (vyšla v r. 2004)

„K plnosti“ Stanislava Krátkého.

S. K. (1922 - 2010), proslulý kazatel, kněz pro mládež, bývalý vězeň a jeřábek, teolog „svobody a konvergence“, přednášející na VŠ. Druhý vatikánský koncil, spoluzakladatel Radia Proglas, autor expertízy k svěcení žen, jeden z prvních biskupů skryté církve vysvěcený Felixem M. Davidkem.

na. Už je to strašně dlouho. Třeba během toho prvního většina lidí dodržovala, co se mělo. Teď máme další tvrdý lockdown, můžeme jen kilometr od domu. Včera jsem chodila po Jeruzalémě a všimla jsem si, že je to lidem už jedno. Bylo tam spousta policistů, ale lidé chodí a hádají se s nimi.

Předtím se báli koronaviru, teď se ale nebojí. Když se ptám, proč se nechávají naočkovat, tak neřeknou, že se bojí nemoci, ale že chtějí zelený pas, aby měli svobodu. Chtějí se volně pohybovat, vidět svoji rodinu, letět do Evropy. Takže nálada je lepší, ale důvod je trochu jiný.

Když naočkujete objednané, můžete přijít další zájemci a nechat se naočkovat zbytkem vakcín?

Lidé běžně čekají před stanem. Minulý týden jsme třeba končili v deset večer a kolem osmé se začali shromažďovat lidé. Vakcína se musí rozmrazit, a když se vytáhne a rozředí, musí se spotřebovat do šesti hodin. Zbytek se vyhodí. Takže jsme jich vždycky měli raději víc než méně. Bylo by horší, kdyby někdo objednaný přišel, a my mu museli říct, že vakcínu už nemáme. Takže jsme vždycky měli o trochu víc. Nej dřív jsme se z těch čekajících snažili vybírat ty starší, ale pak se zjistilo, že to nejde. Takže kdo tam je první ve frontě, prostě jde.

Takhle jsem očkovala třeba osmnáctileté „děti“. Na Silvestra uviděly ten stan a přišly v šest hodin večer. Prostě tam seděly a popíjely, samozřejmě ne alkohol, protože jinak by vakcínu nedostaly, a čekaly. A pak byly první. Pro mě to byla skupina dětí, a oni byli tak hrozně šťastní. Říkala jsem jim, ať se zeptají rodičů, i když od nich povolení nepotřebují. A rodiče byli nadšení, říkali, že je to výborné a ať to udělají.

Jaký je váš nejhezčí zážitek?

Hodně lidí nás obejmou, protože mají velikou radost. Měla jsem několik babiček, které dostaly očkování a pak se rozbřečely. Říkaly „moje děti se tak strašně bály, já je vidím jenom na zahradě, nemůžu obejmout vnuky, a teď budu moct“. Jedna paní začala po očkování hodně brečet, tak jsem se lekla a ptala se, jestli jí něco bolelo. A ona říkala, že ne, ale že se jí narodil vnuk v Americe, a teď tam může letět. A to je prostě nádherné. Člověk jim vlastně dá svobodu. Ale zároveň je smutné, že k tomu potřebují to očkování.

Izraelci bleskově očkují. Cílem je naočkovat do konce ledna 2,25 milionu občanů.

iDNES.cz, 16. 1. 2021

V březnu 1992 se v kostelech četl Dopis tajně vysvěceným biskupům a kněžím, který vydali čeští a moravští biskupové a kde se o vás píše, že „dále není možné, aby bylo dvojí kněžství, dvoje bohoslužby, dvoje udělování svátostí, dvojí šíření evangelia“. Jak jste tento text přijali?

Podivili jsme se tomu. My jsme si totiž ani na chvíli nikdy nic o dvojím kněžství nemysleli! A v žádném případě jsme nechtěli nic zdvojit, dělat alternativní církev. Už samotný vznik skryté církve byl vyvolán snahou doplnit to, co nefungovalo. Pokusili jsme se dělat to, po čem je poptávka a co z nějakého důvodu nemůže dělat někdo jiný.

Přelomovou událostí v začlenění skryté církve byly tzv. Normy, které se objevily roku 1992 a je v nich vyslovena pochybnost o kněžství a biskupství několika lidí. O co šlo?

Šlo o záhadný dokument, který se týkal podmínek začlenění duchovních ze skryté církve. Je trochu podivné, že biskupové tehdy tento text neposkytli ani nám, ani žádným teologům, ani odborníkům Petru Fialovi a Jiřímu Hanušovi, ale poskytli ho až po šesti letech mladému studentovi politologie a religionistiky Ondřeji Liškově. A ten ho uveřejnil v knize, která byla ke skryté církvi kritická. Že se nikdo Normy nikomu ze skryté církve neobtěžoval poslat, to je pro mě velké tajemství buď vatikánské, nebo naší byrokracie. My jsme se s textem seznámili pouze tak, že nám z něj většinou část očitovali, a když se někdo chtěl podívat na celý text, tak řekli „Vás se týká jen tohle“ a jednou rukou zakryli horní část papíru a druhou rukou jeho dolní část.

Vidíte, to by mohl být nový „pozdrav podzemků“ - vodorovně napřážené dlaně rukou. Ale teď vážně: Kde podle vás Normy vznikly?

To je právě záhada. Pod tímto dokumentem totiž není přímo nikdo podepsaný, nemá protokolární číslo a nemá datum vzniku. Do konce ani v knize Ondřeje Lišky není žádné datum. Já žasnu nad tím, že by Řím něco takového vydal, vždyť tam by přece musel být aspoň podpis nějakého monsignora. Ptal jsem se právníka biskupské konference biskupa Lišky, zda by takový dokument neměl být protokolován a zda k tomu nelze sehnat nějaký písemný doklad. Ale on na to neřikal nic.

Ovšem podle znalců je praxí nunciatury také to, že ona dokumenty pouze sděluje, ale nepředává.

O tom mi není nic známo. Ať už to bylo jakkoli, tady jde hlavně o způsob seznamování s dokumentem, který rozhoduje o tak závažné věci, jako je kněžské svěcení. A tento způsob prostě byl ponižující! Není přece v demokratické zemi možné, abych někomu „sřál hlavu“ pouze na základě ústního sdělení. Vždyť i za komunistů odsouzeným aspoň poslali rozsudek poštou!

Nyní k obsahu Norem. Které pasáže jsou podle vás klíčové?

Jsou to dva pojmy týkající se kněžského svěcení, díky němuž dokument budí dojem právního monstra a paskvilu. A to hlavně díky kouzelnému výrazu „dubie validus“ (pochybně platný) a s ním pak souvisejícímu „sub conditione“ (pod podmínkou). Oba termíny se týkají svátosti kněžství a mají znamenat to, že pokud něčí svěcení neplatí, tak je prý třeba ho „přesvětit“, tedy znovu vysvětit na kněze.

Ona „podmínka“ spočívá v tom, že pokud neplatí tajné svěcení, pak platí přesvěcení, a pokud platí tajné svěcení, pak neplatí přesvěcení.

Můžete konkrétněji vysvětlit pojem „dubie validus“ – tedy „pochybně platný“?

No, to právě nemůžu. Vypadá to, že těžiště pojmu sice je v přídavném jménu „platný“. Tím jsem potěšen, ale celkově ta dvě slova vyznívají tak, že je to celé „pochybné“. Podle mě lze přesvěcení provádět jen tehdy, pokud je svěcení jasně pochybné, ale ne tehdy, pokud je jen „pochybně platné“. Co by se muselo stát, aby bylo všechno správné? Že by svěcení dotyčného muselo být „dubie dubium“ – tedy „platně platné“?

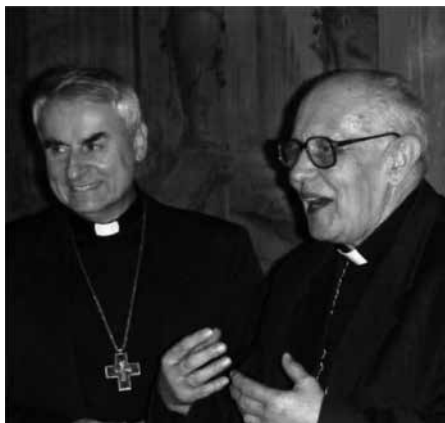
Myslím, že tyto úvahy jsou zbytečné – je to jako mluvit o tom, zda je někdo „blbě chytrý“ nebo „chytré blbý“. Církevní právo nic takového nezná a je mi záhadou, kde tato dvě tajemná slova spatřila světlo světa. U našich biskupů?! Nebo ve Vatikánu?! Že by ve Vatikánu někdo o člověku, kterého vůbec nezná a nikdy ho neviděl, prohlásil, že jeho biskupské nebo kněžské svěcení je jakési pochybné?!

Vím, že svěcení nelze úplně srovnávat se křtem, ale je to něco podobného, jako kdyby někdo řekl: „Človče, já ti nevím, jestli při tom tvém křtu byly všechny ty věty v pořádku, jestli byla voda v pořádku, jestli ten kněz v tu dobu nebyl ve špatném psychickém rozpoložení, víš co, pojď s náma, my tě pro jistotu pokřtíme znova.“

Jeden bratr to vysvětloval takto: „Při křtu jsem byl malé dítě a nevnímám jsem, co se děje, takže kdyby to tehdy někdo pozoroval a zjistil tam závalu, tak to chápu, ale kněžské svěcení jsem přijal jako dospělý člověk, kdy jsem jasně věděl, co přijímám.“ Podle mě by jediným důvodem přesvěcení měla být jediné pochybnost toho, kdo světi, nebo pochybnost toho, kdo svěcení přijímá.

Vrátil se později k těmto klíčovým pojmům ještě někdo z Vatikánu?

Po téměř deseti letech jsme se mohli setkat se sekretářem Kongregace pro nauku víry Tarcisio Bertone na pražské nunciaturě. Bertone byl velice vstřícný, psal si poznámky a žasl, co všechno neví. Přinesl s sebou taky nějaký

Biskup Cikrle (vlevo), biskup Krátký

dokument, který byl jiný než Normy a který Normy nikde necituje. Ohledně faktických údajů Norem se nám dostalo krkolomného vysvětlení.

Diskutovali jsme tam i o pojmech a já jsem přitom Bertonemu říkal: „Pane arcibiskuppe, vy jste přece právník, tak bych vás rád poprosil o pomoc: kdybyste náhodou někde v církevním právu nebo třeba v nějaké habilitační práci či jinde objevil pojem ‚dubie validus‘, nemohl byste nám dát vědět?“ On pak ještě mluvil o určitých pochybnostech, ale slíbil, že se celou věc pokusí nějak dát do pořádku a že brzy opět přijede. Ovšem potom odešel z Kongregace pro nauku víry, stal se janovským arcibiskupem a roku 2003 kardinálem.

Vraťme se do roku 1992. Co tedy z Norem konkrétně vyplývalo?

Po oznámení Norem byl pak každý kněz tázan osobně, zda se nechá přesvětit, a bude tak „dobrý“, nebo se jim nepodřídí, a bude „špatný“. A co se týká biskupů, každý z nich - tedy kromě Jendy Blahy - byl na základě Norem žádán, aby se vzdal biskupské služby.

Mnozí bratři ze skryté církve jsou mi ochotni podepsat, že „sub conditione“ podstoupili ne kvůli pochybnostem o platnosti svého svěcení, ale prostě kvůli tomu, že to brali jako přání našich biskupů, nuncia nebo papeže. Jenže právě Bertonemu jsme tehdy na zmíněném setkání soukromě dali otázku: „Když někdo pouze ze zbožnosti, a ne z nějakého jiného důvodu, ne z pochybnosti, přijme kněžské svěcení ‚sub conditione‘, je to dovoleno?“ A on tehdy jasně řekl, že podle kodexu by to byl hřích.

Přijal jste vzdání biskupské služby?

Naprosto klidně jsem podepsal to, že se vzdávám jakýchkoli biskupských insignií, protože já jsem nikdy neměl nejmenší důvod je používat. K čemu by mně byly?!

Žádal vás někdo po roce 1989 o vysvěcení na kněze?

Ale ano. Šlo o člena řádu oblátů a ten dokon-

ce ve své dobrotě poslal na biskupství žádost. Ale nebyla vyřízena.

Kdybyste vy přijal kněžské svěcení tajně, odmítl byste se - jak se vyjádřil biskup Konzal - nechat „přemazat“?

Ano. Pokud jsem přesvědčen, že moje svěcení je v pořádku, tak je to přece podle kodexu zakázáno. Měl bych se nechat přesvětit jen proto, že mě nevysvětili v katedrále?! I kdyby byla celá kongregace přesvědčena o opaku, ani to není důvod, abych to případně podstoupil.

Jan Mazanec, 23.8. 2004

Temnota nemůže vyhnat temnotu: to dokáže jen světlo. Nenávist nemůže vyhnat nenávist:

to dokáže jen láska. Nenávist rozmnožuje jen nenávist, násilí znásobuje násilí a tvrdost stupňuje tvrdost.

Martin Luther King

Žij, jako bys měl zítra zemřít.
Uč se, jako bys měl navždy žít.

Když se vytratila veškerá naděje, když někdo nepřichází na pomoc a krásy života vyprchaly, zjišťuji, že pomoc přece přichází, i když nevím jak a odkud.

Svoboda je bezcenná, neznamená-li také svobodu myšlet se.

Člověk má klíč k uzamčení nežádoucí myšlenky.

Mahátma Gándhí

K PŘÍPRAVĚ NA BOHOSLUŽBY O NEDĚLÍCH A SVÁTCÍCH

Upozornění: Místo „postní doba“ (které je zavádějící) používáme označení „čtyřicetidenní“, podle římského misálu. Někdo musí začít. Je lepší být o krok napřed, než pozadu.

neděle 7.2.	5. v mezidobí
Job 7,1-7	Ž 138
1 Kor 9,16-23	Mk 1,29-39
neděle 14.2.	6. v mezidobí
Lv 13,1-2. 45-46	Ž 32
1 Kor 10,31-11	k 1,40-45
Popelční středa 17. února	
neděle 21.2.	1. čtyřicetidení
Gn 9,8-15	Ž 25
1 Petr 3,18-22	Mk 1,12-15
neděle 28.2.	2. čtyřicetidení
Gn 22,1-2.9a-18	Ž 116
Ř 8,31b-34	Mk 9,2-10
neděle 7.3.	3. čtyřicetidení
Ex 20,1-17	Ž 19
1 Kor 1,22-25	J 2,13-25

Okénko do farnosti - Vydavatel Farnost sv. Václava v Letohradě

Adresa redakce: Václavské náměstí 57, 561 51 Letohrad, tel. 465 620 357 • Redakce: Václav Vacek, Iva Marková, jazyková úprava Jana Kalousková • digitální podobu naleznete na www.letohrad.farnost.cz • uzávěrka je 20. každého měsíce
Rejstříkové č. MK ČR E 12797 • Sazba: BarBar Design, Tisk: Grantis s.r.o. tel. 465 525 741